

Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi

Academic Journal of History and Idea

ISSN: 2148-2292

10 (2) 2023

<https://doi.org/10.46868/atdd.2023>.

Araştırma Makalesi | Research Article

Geliş tarihi |Received: 27.09.2023

Kabul tarihi |Accepted: 22.10.2023

Yayın tarihi |Published: 10.11.2023

Hicran Zeynalova

<https://orcid.org/0000-0002-0783-2315>

Lecturer, Baku State University, Azerbaijan, hicran.zeynalova.77@mail.ru

Atıf Künyesi | Citation Info

Zeynalova, H. (2023). Azərbaycanca Tibb Sahəsində Elmi İnformasiya Proseslərinin Təhlili. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi, Türkiye-Azərbaycan İlişkilerinin 100. Yılı Özel Sayısı*, 10 (2), 391-396.

Azərbaycanda Tibb Sahəsində Elmi İnformasiya Proseslərinin Təhlili

Öz

Azərbaycanda elmi müəssisələr və Ali təhsil müəssisələrinin reytinglərinin qiymətləndirilməsi metodikası işlənilib hazırlanaraq 2023-cü ilin əvvəllərindən tətbiq olunmaga başlayır. Bu layihənin tətbiqinə qədər beynəlxalq reyting qiymətləndirilməsi tətbiq olunmur, respublika daxilində qiymətləndirmə universitetlərin fərqli metodikasına əsaslanırdı. Hazırkı məqalə 2023-cü ilin fevral ayında yayımlanan “Azerbaijan National H-index Ranking” (Azərbaycan Milli H-indeksi reytingi) əsasında Tibb və səhiyyə sahəsində elm və təhsil müəssisələrinin qiymətləndirilməsi və statistik göstəricilərin müqayisəli təhlilini etməyə səy göstərilir. Azərbaycan Dövlət Tibb Universitetinin, eləcə də digər müvafiq tibb müəssisələrinin yayımlanan ilk reyting cədvəlində göstəricilərin statistikasına məqalədə ifadə olunur, müqaisə edilir və perspektivlər irəli sürülür. Respublikanın qabaqcıl Tibb kitabxanalarında sahənin nüfuzlu məlumat bazalarının öyrənilməsi və monitorinqi, Azərbaycan mütəxəssislərinin xaricə çap olunmuş məqalə və mənaqəfiyələri haqqında mütəmadi məlumatlar öyrənilməsi, toplanılması və təbliği işi həyata keçirilirdi. Elmi tibb kitabxanalarında müasir və innovativ layihələrin təbliği məqsədi ilə informasiyanın vahid qiymətləndirilməsi metodikasının tətbiqi və beynəlxalq standart və normaların öyrənilməsi vacibdir. Bu baxımdan da “Azerbaijan National H-index Ranking”(Azərbaycan Milli H-indeksi reytingi) layihəsi Respublikanın akademik mühitində mühüm rol oynayacaq.

Açar sözlər: Tibbi İnformasiya, İnformasiyanın Qiymətləndirilməsi, H-İndeksi, Beynəlxalq Reytinglər, İnformasiya Əməkdaşlığı.

In the Field of Medicine in Azerbaijan Analysis of Scientific Information Processes

Abstract

A methodology for assessing the ratings of scientific institutions and higher educational institutions of Azerbaijan was developed and began to be applied from the beginning of 2023. Before the implementation of this project, international rating assessment was not used; assessment within the republic was based on different methodologies of universities. This article makes an attempt to evaluate scientific and educational institutions in the field of medicine and healthcare and conduct a comparative analysis of statistical indicators based on the “National H-Index Rating of Azerbaijan”, published in February 2023. The article presents the statistics of the indicators of the published first rating table of the Azerbaijan State Medical University and other specialized medical institutions, compares them and puts forward prospects. To promote modern and innovative projects in scientific medical libraries, it is important to apply the method of uniform assessment of information and study international standards and norms. In this regard, the project “National H-Index Rating of Azerbaijan” will play an important role in the academic environment of the republic.

Keywords: *Medical information, information evaluation, H-index, international ratings, Information cooperation.*

Giriş

Son on ildə bütün elmi informasiya məhsullarının beynəlxalq indeksləşən məlumat bazalarında yerləşdirilməsi sahəsində Respublikamızda xeyli işlər görülmüşdür. Tibb sahəsinin də mütəxəssisləri bu istiqamətdə diqqəti cəlb edən irəliləyiş göstərməkdədirlər (Oqlu, 2021). Azərbaycanın elmi jurnalları ilə yanaşı dünyanın bir çox mötəbər elmi jurnallarında da öz məqalələrini çap etdirən Azərbaycan mütəxəssisləri ciddi elmi nailiyyətləri ilə qlobal informasiya məkanına inteqrasiya olunmaqdadırlar.

2023-cü ilin fevral ayında yayımlanan “Azerbaijan National H-index Ranking”(Azərbaycan Milli H-indeksi reytingi) universitetlərin elmi potensialı və elmi istinadların qiymətləndirilməsi sahəsində (Kazimi, 2011) Azərbaycan Dövlət Tibb Universitetinin də akademik aktivliyinin ümumi mənzərəsini üzə çıxardı.

Bu elmi aktivliyin qiymətləndirilməsi metodikası dünyada qəbul edilmiş üç indeksləşmə bazasının nəticələrinə əsasən H-indeksini toplayaraq milli H-indeksinin müəyyənləşdirilməsinə əsaslanır. Təqdim edilən qiymətləndirmə metodu tamm mükəmməl hesab edilməsə də Azərbaycanda bu istiqamətdə görülən çox əhəmiyyətli bir başlangıç hesab edilə bilər.

Azərbaycan Dövlət Tibb Universiteti 2023-cü ilin birinci yarısı üçün qeyd olunan qiymətləndirmə siyahısında 150 elmi müəssisə içərisində 9-cu yeri tutur və milli H-indeksi 24 təşkil edir. Skopus üzrə H-indeksi 30, Web of saynz bazasına əsasən H-indeksi 27, Google Akademiya göstəricilərinə görə H-indeksi 32 təşkil edir. Bu göstəricilər Respublikanın elm və təhsil müəssisələri içərisində “Elmi potensialın liderləri” kateqoriyasında yer alır və ilk onluğa daxildir (<https://az.h-index.com/az>). Tibb və səhiyyə sahəsində elmi informasiya proseslərinin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması və müvafiq qiymətləndirmə sisteminin tətbiqi birinci mərhələdə düzgün strategiyanın müəyyənləşdirildiyini göstərir. Yerli, regional və global informasiya məkanında dövrüyyəyə daxil olmaqla dünyada sürətlə inkişaf edən tibb və səhiyyə sahəsində informasiya massivlərində indeksləşmək, qabaqcıl eimi müəssisələrlə əməkdaşlıq və rəqabət edəbilmək müasir informasiyalaşma dövrünün tələbidir. H-indeksinin müəyyənləşdirilməsi global inteqrasiyanın birinci mərhələsi olaraq irəli sürülür. İkinci mərhələdə elmi və təhsil müəssisələrinin aktiv əməkdaşlıq və rəqabət mühitinə daxil olmaqla reyting siyahılarında yüksək yerlər uğrunda çalışmaq nəzərdə tutula bilər.

Beynəlxalq nüfuzlu məlumat bazalarında elmi informasiya məhsullarının indeksləşməsi, elmi isnadların statistikasının müəyyənləşdirilməsi, mütəxəssislərin beynəlxalq arenada tanınması və geniş əməkdaşlıqların yaradılmasını stimullaşdırır (Oqlu, 2021). Dünyanın qəbul edilmiş mötəbər beynəlxalq məlumat bazalarında Azərbaycanın tibb sahəsində fəaliyyət göstərən alimlərindən Şamil Əliyevin Skopus məlumat bazasında H-indeksinin 14, Fərid Əliyevin H-indeksinin 12 olması, Google Akademiyasında Eldar Qasımovun H-indeksinin 11, Eldar Qarayevin H-indeksinin 10 olması göstərir ki, tibb sahəsində mütəxəssislərimiz dünyanın orta elmi statistika göstəricilərinə cavab verəbiləcək mütəxəssislərdir (<https://az.h-index.com/az/azerbaijan-medical-university>).

Scientific potential leaders

Azerbaijan medical university
Azərbaycan Tibb Universiteti

Criterion	National H-index	Scopus	Web of Science	Google Scholar
H-index	24	30	27	32
Position	9	7	10	13

Milli H-indeksi reyting cədvəlində Ağciyər Xəstəlikləri Elmi təsəqqat İnstitutunun göstəriciləri də diqqəti cəlb edir. Tibbin konkret sahəsinin elmi və təcürbi fəaliyyəti ilə məşğul olan institutun Skopus və Veb of saynz bazası üzrə göstəriciləri kifayət qədər əhəmiyyətlidir. Qapalı korparativ məlumat bazaları olmasına baxmayaraq institute əməkdaşlarının bu bazalarda indeksləşən jurnallara daxil olan elmi məqalələri xeyli isnadlara malikdirlər. Lakin Google Akademiya məlumat bazasında açıq və geniş indeksləşən məlumat bazası olmasına baxmayaraq institutun göstəriciləri xeyli aşağıdır. Bu da onu göstərir ki, mütəxəssislərə bu məlumat bazalarından istifadə qaydaları geniş təblig edilməyib və bu sahədə təlimlər keçirilməyib. Qeyd olunmalıdır ki, institutun Google Akademiya da statistic göstəriciləri daha yeksək olmalı idi (<https://az.h-index.com/az/azerbaijan-medical-university/scholar>).

Scientific Research Institute Of Lung Diseases
Ağciyər Xəstəlikləri Elmi Tədqiqat İnstitutu

Criterion	National H-index	Scopus	Web of Science	Google Scholar
H-index	3	7	2	N/A
Position	50	36	51	N/A

İnstitutun akademik personalı ilə müvafiq təlimlərin keçirilməsi, Google Akademiyanın iş prinsipləri, alətlər sistemi haqqında məlumatlar verilərsə institutun statistic göstəriciləri daha da

arta bilər (Kazimi & Gurbanov, 2022). Məlumdur ki, Skopus və Web of saynz korporativ məlumat bazalarıdır və yalnız sistem daxilində çap olunan məqalələr və yalnız sistem daxilində olan isnadlarla indeksləşir. Onlardan fərqli olaraq Google Akademiya bütün növ (həm indeksləşən, həm də arxivləşən) məlumat bazalarında olan jurnalları indeksləşməyə cəlb edir və ənənəvi olaraq statistik göstəriciləri daha yüksək olur.

Nəticə

Milli H-indeksi siyahısında Azərbaycan Dövlət Tibb Universiteti ilə yanaşı Bakı şəhəri Ambulator Psixi Klinikası, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (Azərbaycan), M.A.Topçubaşov adına Elmi-Cərrahiyyə Mərkəzi və bir sıra digər tibb və səhiyyə müəssisələri də bu H-indeksi reyting cədvəllərində yer tutur. Bu müəssisələrin elmi göstəriciləri ilk reyting cədvəlində yüksək olmasa da növbəti qiymətləndirmələrdə yeni nəticələrin olması ehtimalı yüksəkdir. Eləcə də yeni-yeni tibb müəssisələri bu qiymətləndirmə prosesinin növbəti mərhələlərinə cəlb olunacaqlar. Milli H-indeksinin müəyyənləşdirilməsi siyahılarında Azərbaycanda tibb və səhiyyə sahəsində fəaliyyət göstərən çox saylı müəssisələr içərisindən əsas diqqəti Azərbaycan Dövlət Tibb Universiteti üzünə cəlb edir. Tibb universiteti tədris prosesi ilə yanaşı respublikada sahə üzrə elmi-tədqiqat fəaliyyətinin əsas mərkəzi hesab edilə bilər. Tədqiqatların keyfiyyət qiymətləndirilməsi ilə yanaşı tibb və səhiyyə sahəsinin müxtəlif istiqamətləri, daha geniş əhatə olunan sahələr, prioritet sahələr və s. olaraq onun mövzu əhatəliyinin də tədqiqi diqqəti cəlb edə bilər Bu il (2023) yayımlanan “Azerbaijan National H-index Ranking”(Azərbaycan Milli H-indeksi reytingi) təhlili göstərir ki, Azərbaycanın akademik mühitinin global informasiya məkanına inteqrasiya prosesi uğurla həyata keçirilmiş və dinamik olaraq inkişaf etməkdədir.

Ədəbiyyat

Oqlu, K. (2021). Dynamic Development of Information Technologies, Organization of Library Services Using Digital Space and Through Social Networks. *Asian Journal of Education and Social Studies*, 16 (4), 27-32.

Kazimi, P. F. O. (2021). Democratic countries and ways of influencing the nature of information. *Technium Social Science Journal*, 22, 847-851.

Kazimi, P. F. (2011). *Information engineering in library activity*. B. BSU.

Kazimi, P. F., & Gurbanov, A. I. (2022). Today's factors of user satisfaction with library services and their quality. *Scientific and Technical Libraries*, (2), 109-122.

Oqlu, K. P. F. (2021). Conflict of Relevance and Reliability of Information and the Global Network. *Trends in Humanities and Social Sciences*, 1 (1), 1-2.

<https://az.h-index.com/az>

<https://az.h-index.com/az/azerbaijan-medical-university>

<https://az.h-index.com/az/azerbaijan-medical-university/scholar>